

תכנית "לביא" לפיתוח הכלכלי של ירושלים

הצעה להחלטה

מחליטים, בהמשך להחלטת ממשלה מס' 3696 מיום 6 ביוני 2005 (להלן – **תכנית הצמיחה**), להחלטת ממשלה מס' 3238 מיום 29 במאי 2011 (להלן – **תכנית מרום**), ולהחלטת ממשלה מס' 1483 מיום 2 ביוני 2016 (להלן – **תכנית היובל**) שעניינן חיזוק ופיתוח כלכלי של העיר ירושלים; בהתאם לסעיף 4 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל ולמדיניות הממשלה לחיזוק ירושלים בירת ישראל ופיתוח הכלכלי; ובנוסף על מגוון התוכניות והתקציבים, שמפעילה הממשלה בירושלים, רואה הממשלה לנכון לקדם את פיתוח העיר ירושלים בתחומים אשר יש לה יתרון יחסי בהם, וזאת, על מנת לייצר תנופה כלכלית וכן חוסן כלכלי לעיר ירושלים;

1. לאשר תכנית חומש נוספת, המשכית ומשלימה ל"תכנית היובל" (להלן – "תכנית לביא" או התוכנית), שתבוצע בין השנים 2022-2026. בתכנית חומש זו, בהמשך לתכניות החומש הקודמות, תבוצענה פעולות במטרה לייצר ולחזק מנועי צמיחה כלכליים ברי קיימא וארוכי טווח, בתחומים אשר לעיר יתרון יחסי בהם, וזאת, על מנת לקדם ולחזק את כלכלת הבירה. המסגרת התקציבית של התכנית תעמוד על סך כולל של 645,500,000 ₪ וניתן יהיה להרחיבה עד לסכום של עד 745,500,000 ש"ח, כפי שיפורט בהמשך.

2. תחומי הפעולה ופעולות שבהם תעסוק התכנית הם כמפורט בסעיף זה ובמפת הדרכים שבסעיף 3 להלן:
- א. **אקדמיה** – פעילות לחיזוק וביסוס מעמדה של ירושלים כמרכז של מצוינות וחדשנות אקדמית, המהווה מוקד משיכה לסטודנטים מהעיר ומחוץ לה.
  - ב. **תעסוקה** – פעילות לחיזוק וביסוס מעמדה של ירושלים כמרכז של תעסוקה איכותית, המהווה מוקד משיכה למעסיקים ולמועסקים מהעיר ומחוץ לה בתחומים שונים, לרבות הייטק, ביוטק, בריאות, שירותים עסקיים ועוד.
  - ג. **תיירות** – פעילות לחיזוק וביסוס מעמדה של ירושלים כבירת תיירות לאומית ובינלאומית ומשיכת תיירים לעיר.
  - ד. **עיר ממשל** –

ד. 1. פעילות למיצוב ועיגון הבירה כעוגן שלטוני וכמרכז של כלכלת ממשל. בהמשך למאמצי הממשלה בתחום ומתוך הבנה של התרומה הכלכלית הפוטנציאלית לעיר, במסגרת תחום פעילות זה ובנוסף ליתר הפעולות שיבוצעו בתחום בהתאם ל"מפת הדרכים", המשרד יקים ויוביל צוות בין-משרדי (להלן: הצוות) שחבריו יהיו: מנכ"ל משרד ירושלים ומורשת (יו"ר), מנכ"ל עיריית ירושלים, מנכ"ל הרשות לפיתוח ירושלים, נציב שירות המדינה, ראש מנהל נכסי הדיור הממשלתי, מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון, הממונה על התקציבים, או מי מטעם. תפקידי הצוות יהיו, בין היתר: 1. מיפוי של הפעולות והפרויקטים המנוהלים במרחב ותיאום השיח בין הגורמים השונים המובילים אותם. 2. גיבוש המלצות לתוכנית מרחבית כוללת שתביא לידי ביטוי שיקולים וצרכים שונים הייחודיים למרחב. הצוות יגיש המלצותיו לשר ירושלים ומורשת בתוך 12 חודשים.

במקביל, המשרד יפעל לקידום פעולות ופרויקטים הממצבים את הבירה כמקום מפגש, פיזי ורעיוני, בין הממשלה לאקדמיה, התעשייה והמגזר השלישי, בהיקף תקציבי של 10 מלש"ח.
ד. העברת מכללות צה"ל לירושלים
להנחות את שר הביטחון, שר הבינוי והשיכון, שר האוצר ושר ירושלים ומורשת לפעול להעברת מכללות צה"ל לירושלים.

ה. **פיתוח תשתיות תומכות** - פעילות לפיתוח תשתיות פיזיות בעיר כך שיתמכו במאמצים לפיתוח כלכלי של העיר הנזכרים לעיל, לרבות פיתוח של תשתיות פיזיות בתחומי האקדמיה, התעסוקה, התיירות ועיר ממשל. במסגרת פרק זה של התכנית, ייכללו אך ורק פרויקטים תשתיתיים פיזיים המשרתים את אחד מהיעדים שנקבעו בפרקים הקודמים ואת המדיניות הלאומית שמקדמת הממשלה בירושלים.

3. מפת דרכים

מפת הדרכים פורטת להלן את תחומי הפעילות של התוכנית, תקציב לכל תחום פעילות, תתי התחומים ויעדי התכנית וכן כיווני פעולה מרכזיים להשגת כל יעד:

תחום	תקציב	תת-תחום	יעד	כיווני פעולה מרכזיים	נתון פתיחה	יעד- 2026
אקדמיה	70	שיעור השתפות של ירושלמים במוסדות בעיר	הגדלת מספר התלמידים בתכניות מסלילות לאקדמיה הירושלמית	תמרוץ ירושלמים ללימודים בעיר, הסללה לאקדמיה מגיל ב"ס, תכניות המחברות לתחומים שונים באקדמיה, לרבות מתן נ"ז	8000	12000
			הגדלת מספר התלמידים בבתי ספר ממ"חים יסודיים ועל יסודיים	סיוע בתחומים שונים על מנת להגדיל את מספר התלמידים במסגרות ממ"חיות	2076	4600
			הגדלת מספר התלמידים החרדים במסגרות בלתי פורמליות בתחומי מתמטיקה, אנגלית ומדעים	תגבור לימודי אנגלית, מתמטיקה ומדעים במסגרות בלתי פורמליות	שילוב 2000 תלמידים	
		הגדלת מס' הסטודנטים	הגדלת מספר הסטודנטים החרדים במוסדות האקדמיים בעיר	מכונות מותאמות, פתיחת מסלולי לימוד ייעודיים, תמיכה מוסדות אקדמיים הפועלים לקליטה והנגשה לאוכלוסייה החרדית, תכניות הכנה לתעסוקה	4500	6500
			הגדלת מספר הסטודנטים בתחומי מדעי החיים ומדעים מדויקים.	עידוד לימודי STEM בגיל צעיר, עידוד מקצועות המצויים בחוסר בשוק העבודה, פתיחת תכניות חדשות בשילוב עם התעשייה, פתיחת תכניות משותפות בין-מוסדות	9600	11040
תעסוקה	240	מספר משרות איכותיות בעיר	הגדלת מספר המשרות האיכותיות בתחומי ההיי-טק	הצמחת חברות קטנות, עידוד חברות להעסקת ירושלמים, הכשרות ייחודיות	15,380	19,380
			הגדלת מספר המשרות האיכותיות בתחום הביו-טק		3,920	4,920
		מספר חברות בעיר	הגדלת מספר החברות ההיי-טק בעיר	משיכת חברות חדשות, תמיכה בהקמת חברות בעיר, הקמת מרכזי חדשנות, אקסלרטורים, יצירת אקו סיסטם	351	480
			הגדלת מספר החברות בתחום הביו-טק		160	190
			משיכת חברות חדשות (בינוניות וגדולות) בתחום הישירותים העסקיים	משיכת עסקים מחוץ לעיר	0	5
		שיעור השתפות של חרדים בתעסוקה איכותית	הגדלת מספר המועסקים בעסקים חרדים בעיר	תמיכה ביזמים חרדים, תכניות ליווי להרחבת עסקים, האבנים וחממות	גידול של 500 מועסקים	
			הגדלת מספר החרדים במשרות איכותיות בעיר	תכניות לעידוד חרדים להשתלבות בשוק העבודה בעיר, הכשרות מוכונות מעסיק, הכשרות מקצועיות איכותיות, תכניות גישור לג'וניורים	שילוב 750 מועסקים	
		חיזוק תעסוקה בתחום הבריאות	פיתוח וחיזוק מערך התעסוקה בתחום הבריאות בעיר	הקמת צוות בין-משרדי של משרד ירושלים ומורשת ומשרד הבריאות שיגבש תכנית אופרטיבית בנושא	בהתאם להמלצות הצוות	
			הגדלת מספר הלינות בעיר	שיווק ממוקד, משיכת כנסים לעיר, עידוד לינות, השקעה בחווית התייר	1,000,000	9,000,000
עיר ממשל	10	פיתוח אקו-סיסטם ממשלי	הרחבת האקו סיסטם הממשלי ע"י משיכת גופים ועובדים נוספים לעיר	עידוד עובדים וגופים המצויים בקשרי עבודה עם משרדי הממשלה לעבור לירושלים		ייקבע בכפוף לתוצרי העבודה של הצוות הבין משרדי שמוקם במסגרת החלטה זו ולאישור המשרד
			הגדלת הממשקים באקו סיסטם הממשלי	ייזום תכניות ושיתופי פעולה בין המגזרים הפועלים במרחב		
		העברת מכללות צה"ל	השלמת העברת מכללות צה"ל לירושלים			
תשתיות תומכות	130	פיתוח פיזי	פיתוח תשתיות פיזיות של תחומי האקדמיה, תעסוקה, תיירות ועיר ממשל	פרוייקטים פיזיים משלימים לתחומי ההחלטה השונים		
ניהול התכנית	15					

(להלן – מפת הדרכים)

4. תקציב התכנית

א. המסגרת התקציבית של התכנית בגין השנים 2022-2026, תעמוד על סך של 645,500,000 ₪, וניתן יהיה להרחיבה עד לסכום של 745,500,000 ₪, כמפורט להלן:

1. התקציב בסך 625 מלש"ח יוקצה בהרשאה להתחייב בפריסה על פני שנות התכנית בהתאם לפירוט הבא: 105 מלש"ח בשנת 2022, ו-130 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2023-2026.
2. משרד ירושלים ומורשת רשאי להרחיב את תקציב התוכנית בסכום שלא יעלה על 100 מלש"ח בכל שנות התוכנית, ללא צורך באישור הממשלה, אלא אם נדרש לפי סעיף 40א' לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה – 1985 (להלן – **חוק יסודות התקציב**), וזאת ככל שתגענה תוספות תקציביות מתקציב המשרד או מתקציבי משרדי ממשלה אחרים. זאת, בכפוף לפעולה מאזנת כהגדרתה בסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, שתאושר על ידי הממונה על התקציבים במשרד האוצר. שיוך התוספות התקציביות לפרויקט מסוים ייעשה בהתאם לאמור בסעיף 5.ד. להלן.
3. לטובת סיוע בבינוי והרחבת מוסדות אקדמיים בעיר במסגרת תחום הפעולה של פיתוח תשתיות תומכות יוקצה תקציב נוסף בסך של 20.5 מלש"ח, וזאת, בהתאם לפירוט שלהלן:

משרד	סך תקציב במלש"ח	2022	2023	2024	2025
משרד ראש הממשלה	10	5	5		
משרד הפנים	6		2	2	2
המשרד לפיתוח הנגב והגליל	1.5	0.5	0.5	0.5	
משרד הבריאות	עד 3 מלש"ח	עד 1 מלש"ח	עד 1 מלש"ח	עד 1 מלש"ח	
סך הכל	20.5				

הממשלה רושמת לפנייה את התחייבות עיריית ירושלים, שלפיה העיריה תשתתף בעלות פעולות בינוי והרחבת מוסדות אקדמיים בעיר, ממקורותיה בסך של 3 מיליון ₪ בפריסה שווה בין השנים 2022 – 2024.

(להלן – **תקציב לפעולות בינוי**)

לתקציב לפעולות בינוי יתווספו 23.5 מלש"ח מהתקציב, האמור בסעיף 4.א.1. לעיל, וזאת מתוך התקציב המיועד לתחום הפעולה של פיתוח תשתיות תומכות.

- ב. בהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב ולצורך מימון פעולה מאזנת כהגדרתה בסעיף 40א לחוק האמור, יקצו משרדי הממשלה מתקציביהם את הסכומים המפורטים בהחלטה זו. משרדי הממשלה ואגף התקציבים במשרד האוצר רשאים להסכים ביניהם על הקצאה מתקציב שונה מהתקציב המפורט לעיל לשם ביצוע הפעולה המאזנת כאמור. העלות האמורה בסעיף 4.א.1 כלולה במסגרת תכנית התקציב התלת-שנתית לשנים 2023 – 2025, ועל כן ההחלטה לא צפויה להגדיל את החריגה ממגבלת הגירעון או מתחזית ההוצאות, כאמור בסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

5. ניהול התכנית

א. הניהול, המעקב והבקרה השוטפים של התכנית יבוצעו על ידי משרד ירושלים ומורשת (להלן – **המשרד**).

ב. בתוך 90 ימים, המשרד יגבש תכנית עבודה ליישום התכנית בהתאם למפת הדרכים (להלן – **תוכנית העבודה**), וזאת, בהיוועצות עם משרדי הממשלה הנוגעים בדבר ובהסכמת אגף התקציבים במשרד האוצר. תכנית העבודה תכלול פירוט של התקציב שיוקצה לכל תת תחום, יעד ופרויקט, תאושר מראש על ידי המשרד, תוצג לצוות המעקב, כהגדרתו להלן ותפורסם באתר האינטרנט של המשרד.

ג. שינויים והסטות בתוכנית העבודה, ככל שיהיו, יאושרו מראש על ידי המשרד ובהסכמת אגף התקציבים במשרד האוצר. הסטות תקציב בין תחומי הפעילות של התכנית, תהיינה טעונות אישור הממשלה. אחת לשנה תוצג תכנית עבודה מעודכנת לצוות המעקב וכן תפורסם באתר האינטרנט של המשרד.

ד. ככל שתגענה תוספות תקציביות לתוכנית, בהתאם לסעיף 2.א.4 בהחלטה, יוקצה התקציב הנוסף לפרויקט המיועד למימוש אחד מיעדי התכנית, כפי שנקבעו במפת הדרכים, בתיאום בין משרד ירושלים ומורשת ואגף התקציבים במשרד האוצר לבין המשרד/ים מעבירי התקציב.

ה. יוקם צוות מעקב בראשות מנכ"ל משרד ירושלים ומורשת ובהשתתפות הממונה על התקציבים במשרד האוצר, חשב משרד ירושלים ומורשת (חשב או סגן חשב משרד ראש הממשלה), מנכ"ל משרד התיירות, מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה או הממונה על זרוע העבודה, לפי העניין, מנכ"ל עיריית ירושלים ומנכ"ל הרשות לפיתוח ירושלים, או מי מטעמם (להלן – **צוות מעקב**).

ו. נוסף על האמור בסעיפים ב' ו-ג' לעיל, אחת לשנה, המשרד יציג לצוות המעקב סטטוס התקדמות התכנית וחסימים במימושה, ככל שיהיו.

ז. ביצוע התכנית יהיה בהתאם לאמור בהחלטה זו ובכפוף להוראות כל דין, לרבות חוק חובת המכרזים, התשנ"ב – 1992 ותקנותיו.

ח. התכנית, למעט פרויקט העברת מכללות צה"ל, תבוצע באמצעות הרשות לפיתוח ירושלים, בכפוף לאמור בס"ק ז' לעיל.

ט. משרד ירושלים ומורשת יבצע בקרה, מעקב והערכה על יישום התוכנית באופן שוטף. לשם כך, ולצורך רכישת שירותים נוספים לניהול התכנית, לרבות: שירותי מדידה ומעקב אחר יישום התכנית ועמידה ביעדים, שירותי מחקר מלווה, ייעוץ מקצועי ועוד, רשאי המשרד להתקשר עם גורמים חיצוניים, בהיקף של עד 15 מלש"ח מתקציב התכנית.

י. יישום התכנית על ידי הגורם המבצע יהיה נתון לבקורות שוטפות, ככל שיידרשו וייקבעו על ידי אגף החשב הכללי במשרד האוצר באמצעות חשב או סגן חשב משרד ראש הממשלה.

יא. מבלי לגרוע מהוראות כל דין, פרויקטים הכוללים הטבות לגורמים חוץ ממשלתיים, ובכלל זה ליחידים, לחברות או למוסדות ציבור יינתנו על פי קריטריונים ענייניים, סבירים, שוויוניים

ופומביים, שייקבעו לכל הטבה כאמור, באישור הגורם המקצועי במשרד ירושלים ומורשת וכן באישור הלשכה המשפטית של המשרד וחשב המשרד.

ב. מובהר כי כל הפעולות שבהן תעסוק החלטה זו, אשר הן בתחומי הסמכות של מל"ג/ות"ת, לרבות התוכניות להגדלת מספר הסטודנטים, לפיתוח תשתיות פיזיות ולסיוע בבינוי מוסדות אקדמיים שהמדינה משתתפת בתקציבם באמצעות הות"ת, יופעלו על דעת ובתיאום מראש עם מל"ג/ות"ת, בכל הנוגע לתחומי סמכותן, וכי אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות המל"ג/ות"ת או לחייבן באופן כלשהו.

ג. מובהר, כי החלטה זו מוסיפה על כל הקצאה, זכות, זכאות, מענק, תמיכה, מלגה או תקצוב מכח הפעילות השוטפת ו/או פרויקטים ותוכניות של משרדי הממשלה, לרבות משרד הכלכלה והתעשייה ומשרד התיירות המגיעים לירושלים או בירושלים. עוד מובהר כי החלטה זו אינה חלה על מתן מענקים למתקני אכסון מלונאיים לשם הקמה או שדרוג של בתי מלון לפי חוק עידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 או לפי כל דין אחר, שמהווים כלים לעידוד הקמת מתקני אכסון מלונאיים.

ד. אין בהחלטה זו כדי לפגוע בתחומי האחריות, הסמכויות ובתקציבי משרדי הכלכלה והתעשייה והתיירות.

טו. הממשלה רושמת לפניה את התחייבות עירית ירושלים להעמיד סכום בגובה 10 מלש"ח בכל שנה משנות התכנית לטובת קידום תחום התיירות בירושלים, לרבות תקציב התפעול, וזאת בכפוף לנהלי עיריית ירושלים ולכל דין.

6. דיווח

משרד ירושלים ומורשת יציג לממשלה את התקדמות התכנית, אחת לשנה, בישיבת הממשלה לציון יום ירושלים. וזאת, לרבות נתוני התקציב הרב שנתי, התקציב השנתי ונתוני ביצוע ביחס ליעדים שנקבעו.

דברי הסבר

רקע

ירושלים, בירת ישראל, היא העיר הגדולה ביותר בארץ, ועל פי נתוני הלמ"ס בתחילת 2021 (סוף 2020) התגוררו בה 951,100 תושבים, שהיוו 10% מתושבי ישראל. 584,400 תושבים הם יהודים ואחרים (61%), ו-366,800 הם ערבים (39%). על מצבה הכלכלי-חברתי של ירושלים ביחס לממוצע הארצי אפשר ללמוד משורה של מדדים ממשלתיים המלמדים על פערים בתחום התעסוקה וכן ברמות ההכנסה והפריון.

לירושלים יש מעמד ייחודי על פי חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל (להלן – **חוק יסוד ירושלים**). בחוק נקבע כי: "הממשלה תשקוד על פיתוחה ושגשוגה של ירושלים ועל רווחת תושביה על ידי הקצאת משאבים מיוחדים...", כן נקבע כי: "לירושלים יינתנו עדיפויות מיוחדות בפעילויות של רשויות המדינה לפיתוחה של ירושלים בנושאי משק וכלכלה ובנושאים אחרים". מתוקף חוק יסוד זה מפעילה הממשלה תכניות ייעודיות לפיתוח כלכלי של ירושלים.

התכנית המובאת לאישור הממשלה בהחלטה זו היא תכנית חומש רביעית לפיתוחה הכלכלי של ירושלים, המשכית ומשלימה לשלוש תכניות קודמות: תכנית הצמיחה, תכנית מרום ותכנית יובל, כמפורט לעיל. תכניות החומש נועדו לפתח מנועי צמיחה ברי קיימא לעיר ירושלים, בדגש על תחומים שבהם יש לעיר יתרונות יחסיים.

במהלך השנה האחרונה, הוביל משרד ירושלים ומורשת עבודת מטה במסגרתה בוצע תהליך של סיכום תכנית היובל, הפקת תובנות ובחינת חלופות, התקיימו שולחנות עגולים ופגישות היועצות עם גורמים רבים, ממשלתיים, מן התעשייה ומומחי תוכן שונים וכן בוצע לימוד תובנות מעבודות מחקריות שונות ובהן מחקרים של מכון ירושלים למחקרי מדיניות, ששימש כמכון המחקר המלווה לאורך שנות התכנית.

במסגרת עבודת המטה האמורה וכן לאורך שנות הפעילות, נבחנה מידת העמידה של התכנית ביעדים שהוצבו, ואף נאספו מידע ונתונים מגורמים שונים (לרבות הרל"י, מכון ירושלים, הלמ"ס, עיריית ירושלים ועוד) על מנת להעריך את הצלחת התכנית. בנוסף לדוחות עיתיים ונושאים שפורסמו במהלך השנים על ידי מכון ירושלים למחקרי מדיניות, דוח מסכם לכלל התכנית עתיד להתפרסם ביום ירושלים התשפ"ב, והצעת החלטה זו מבוססת גם על המידע והתובנות הנכללים בו.

בתום עבודת המטה, אושרו תחומי העיסוק של תכנית החומש הבאה, לרבות יעדי התכנית, תתי התחומים וכיווני פעולה מרכזיים, כמפורט במפת הדרכים בגוף ההחלטה, וזאת בהתבסס על המסקנות, ההמלצות והתובנות שעלו מעבודת המטה האמורה, ולפיהן ההשקעה הממשלתית בתתי התחומים והיעדים הנבחרים היא ההשקעה המיטבית לשם השגת מטרות הצעת החלטה זו.

ככלל, התכניות עד כה עסקו במידה רבה בשכבה "היצרנית" של העיר ונעשו פעולות שונות על מנת להגדיל את הנוכחות שלה בעיר, למנוע הגירה שלילית, לייצר מקומות עבודה ולפתח את המרחב הציבורי על מנת שייתן מענים לצרכים של אוכלוסייה זו. במחצית תכנית החומש האחרונה, התחדדה ההבנה כי אוכלוסייה זו מהווה כשליש מתושבי העיר ויש לתת מענים ופתרונות גם לשני השלישים הנוספים. לשם כך, בשנת 2018 אושרה בממשלה החלטה מס' 3790 שמטרתה צמצום פערים חברתיים כלכליים ופיתוח כלכלי במזרח העיר. ההחלטה מקצה תקציב של למעלה מ-2 מיליארד ₪ ועוסק בתחומים רבים, לרבות: חינוך, תעסוקה, תחבורה, איכות חיים ועוד. לשם מימוש התכנית, המשרד מוביל צוותי משנה נושאים ומאגם משאבים ממשרדי הממשלה השותפים. במקביל, החלו פעולות שונות במסגרת תכנית יובל שנועדו לטפל בפערים הקיימים בקרב האוכלוסייה החרדית בעיר. פעולות אלה, עולות בקנה אחד עם תמורות המתרחשות בחברה החרדית ומושפעות, בין היתר, ממדיניות הממשלה בהיבטי קצבאות, תמרוץ מוסדות לשילוב לימודי ליבה, תכניות לעידוד לימודים אקדמיים, הכשרות והשתלבות בתעסוקה איכותית.

בתכנית "לביא" נקבעו יעדים ספציפיים בתחומי האקדמיה והתעסוקה הממוקדים באוכלוסייה החרדית ובדומה לנעשה ביחס לאוכלוסייה הכללית, תבוצענה פעולות שמטרתן להנגיש השכלה והעשרה כבר בגילאים הצעירים, על מנת לצמצם ולמנוע פערים עתידיים שמקשים על השתלבות, למעוניינים בכך, בלימודים אקדמיים. כמו כן, תמשך ההשקעה בהנגשת האקדמיה לאוכלוסייה החרדית, לרבות סיוע בפתיחת קמפוסים ותכניות מותאמות וכן במעטפת אקדמית שתמנע נשירה ותסייע בהכנה להשתלבות בשוק התעסוקה האיכותית. בתחום התעסוקה, תבוצענה פעולות כמו הכשרות איכותיות בשת"פ עם מעסיקים וסיוע לעסקים קטנים המעוניינים להתרחב על מנת לסייע לנשים וגברים מהאוכלוסייה החרדית, להשתלב בתעסוקה איכותית.

אקדמיה:

תחום האקדמיה מהווה שער הכניסה לעולם התעסוקה האיכותית. יתרה מזאת, לימודים אקדמיים בעיר, הינם במידה רבה, מפתח להשתקעות בה: כך, מנתוני מכון ירושלים למחקרי מדיניות עולה כי ככלל, סיכוייו של בוגר תואר אקדמי להתגורר בירושלים עולים בהרבה אם הוא למד במוסד אקדמי בעיר; ירושלמים שלמדו במוסד אקדמי בעיר, הינם בסבירות נמוכה יותר להגר אל מחוץ לעיר וכן סיכוייהם של אקדמאים תושבי מחוזות תל אביב והמרכז להגיע להתגורר בעיר גדלים פי 9 ופי 11 בהתאמה אם הם מגיעים ללימודים אקדמיים בירושלים.

בין היתר, מתוך ההבנות הללו, התכנית תפעל על מנת לקשור צעירים ירושלמים לאקדמיה בעיר, באמצעות תכניות שונות.

ההשתלבות בלימודים אקדמיים הינה בעלת פוטנציאל להיות מקפצה להשתלבות בתעסוקה איכותית גם עבור אוכלוסיות שעד כה, נמצאות בתת ייצוג בעולם האקדמי ובשוק התעסוקה, ובפרט בהשתלבות במשרות איכותיות שהשכר בצדן עולה על השכר הממוצע במשק.

חשוב לציין כי קיימת הבנה כי הנטייה לתחום לימודים מסוים, מתרחשת שנים לפני שההחלטה מתקבלת בפועל. לפיכך, נוסף יעד לתכנית לביא, שעניינו קידום מספר **התלמידים** במוסדות החינוך בירושלים המשולבים בתכניות בתחומי המדעים, טכנולוגיה, הנדסה ומתמטיקה (STEM), מתוך הבנה כי תחומים אלה, המזינים את מקצועות ההייטק והביוטק, משוועים לכוח אדם איכותי וככל שהמוסדות האקדמיים בעיר, יידעו לתת מענה לצרכי השוק, כך יגדל הסיכוי שגורמי תעשייה בתחום יבחרו להשתקע בעיר. הציפייה הינה כי החשיפה לתחומים אלה בגילאים צעירים, תביא בהמשך למספרים גבוהים יותר של סטודנטים הבוחרים ללמוד אותם.

תעסוקה איכותית:

במסגרת עבודת המטה שתוארה לעיל, בוצעה בחינת חלופות גם לענפי התעסוקה בהם מתמקדת התכנית. לשם כך, מופו מספר ענפי תעסוקה מרכזיים בעיר תוך התייחסות להיקף המועסקים בכל תחום, רמות השכר וכן היכולת להשפיע על היצע המשרות בתחום.

תכניות היובל לפיתוח כלכלי של ירושלים התמקדה במידה רבה בקידום תעשיות ההייטק והביוטק בעיר, מתוך הבנה כי תחום ההייטק מהווה קטר צמיחה לאומי וכן כי תחום הביוטק מפותח באופן יחסי בירושלים בשל הימצאם של מוסדות אקדמיים ובתי חולים מחקריים ושיקומיים, ייחודיים לעיר.

עם זאת, מעיבודי מכון ירושלים למחקרי מדיניות עולה כי בראשית שנת 2020 עבדו בירושלים כ-19,300 מועסקים בתחום ההייטק והביוטק, שהיוו כ-6.2% מהמועסקים בעיר. מכיוון שתחומים אלה מספקים תעסוקה לאחוזים בודדים בלבד מכלל המועסקים בעיר, קמה ההבנה כי לצד השאיפה להמשיך ולפתח את התחום ולהרחיב את היצע החברות והמשרות בעיר, נכון להשקיע גם בקידום תחומי תעסוקה נוספים. כתוצאה מהעבודה לניתוח חלופות של ענפי תעסוקה מרכזיים בעיר בשכר השווה או עולה לשכר הממוצע במשק, הוחלט להשקיע בשני תחומים נוספים - תחום השירותים העסקיים ותחום הבריאות.

התחום הרחב של שירותים עסקיים, כולל למשל: עורכי דין ורואי חשבון, ביטוח ופיננסים, אדריכלות והנדסה ורמות השכר בו, ברובן, שוות או עולות על השכר הממוצע במשק. מהנתונים עולה שתחומים אלו כוללים 8% מהמועסקים בעיר (לפי הגדרת הלמ"ס לשירותים מקצועיים מדעיים וטכניים, ביטוח ופיננסים).

תחום הבריאות בלט אף הוא כענף מקצועי בעל נוכחות גבוהה בירושלים ובמשכורות השוות או עולות על השכר הממוצע במשק. מכיוון שתחום זה נתון לרגולציה ממשלתית על ידי משרד הבריאות, הוחלט במסגרת ההצעה על הקמת צוות משותף לשני המשרדים וגופים רלוונטיים נוספים, במסגרתו תבחנה אפשרויות הפעולה בתחום זה, כך שתשרתנה את מטרות התכנית בתחומי האקדמיה והתעסוקה.

תחום האקדמיה, זהו ענף מקצועי בעל נוכחות גבוהה בירושלים ורמות שכר השוות או גבוהות מהשכר הממוצע במשק. עם זאת, משרות בתחום זה, מתוקננות על ידי מל"ג ות"ת, ואין למשרד באמצעות התכנית, יכולת להשפיע על היקף המשרות בתחום.

ענף מקצועי נוסף המאופיין בייצוג גבוה בעיר ומשכורות גבוהות הינו הממשל. עם זאת, למשרד ירושלים ומורשת אין יכולת להשפיע באופן ישיר על היצע המשרות בתחום. בשל החשיבות והנוכחות הגבוהה של הממשלה בבירה, הוחלט על הכללתו כתחום בו עוסקת התכנית וביצוע פעולות שונות בתחום, כפי שיפורט בהמשך, תחת "עיר ממשל".

ביחס לתחומי ההייטק והביוטק וכן השירותים העסקיים, תבוצענה בתכנית פעולות שונות על מנת להגדיל את מספר החברות הממוקמות בעיר ובתוך כך, את היצע המשרות.

תיירות:

תעשיית התיירות בירושלים מהווה אחד מעמודי התווך של הפעילות הכלכלית בעיר וכן מהווה ענף כלכלי שבו מועסקים כ-6% אחוז מסך המועסקים בעיר, במאות בתי עסק לרבות: בתי מלון, אתרי ביקור, מוסדות תרבות, אתרי מורשת וכן בעסקים תומכי תיירות כגון מסעדות, מוסדות וחנויות מזכרות.

ירושלים מהווה אחד מנכסי התיירות של מדינת ישראל בשל היותה אבן שואבת לתיירות היסטורית ודתית. מנתוני משרד התיירות עולה כי 80% מכלל התיירים הנכנסים לישראל, יבקרו בירושלים ו-51% מהתיירים הנכנסים, ילונו בה לפחות לילה אחד.

היעד המרכזי של תכנית החומש "יובל" בתחום התיירות היה עלייה במספר הלינות בעיר. זאת מתוך הבנה שתיירות יומית, מכבידה על תשתיות התיירות כאשר תרומתה לכלכלה המקומית נמוכה בעוד שתיירים הלנים בעיר תורמים משמעותית לכלכלה המקומית כאשר הם מוציאים על לינה, הסעדה וביקור באתרי תרבות ומורשת. שלוש השנים הראשונות של תכנית החומש הקודמת אופיינו בעלייה מתמדת במספר הלינות בירושלים עד לשיא של כל הזמנים בשנת 2019. מנתוני הלמ"ס עולה כי בין השנים 2015-2019 גדל פדיון מלונות התיירות בירושלים ב-52%, מ-1.7 מיליארד ש"ח ל-2.5 מיליארד ש"ח, זאת לעומת גידול של 22% בלבד בשאר ישראל.

פרוץ משבר הקורונה ברבעון הראשון של 2020 הביא לפגיעה קשה בתעשיית התיירות בירושלים, שנשענה במידה רבה על תיירות בין-לאומית ופחות על תיירות פנים. השנתיים שחלפו מאז התאפיינו בגלי תחלואה, סגירת השמיים וסגרים. לאורך התקופה, המשרד, באמצעות הרשות לפיתוח ירושלים, הפעיל מספר תכניות "הנשמה" לתעשיית התיירות בעיר, בדגש על תיירות פנים, בין היתר מתוך הבנה שלקריסת העסקים בתחום תהיינה השלכות הרסניות על הכלכלה העירונית ועל 19,000 המועסקים בתעשייה (אירוח ואוכל לפי הגדרת הלמ"ס), רבים מהם תושבי מזרח העיר, שהחלופות התעסוקתיות העומדות בפניהם מוגבלות ביותר. בתכנית זו מוצב יעד שאפתני ביחס למספרי הלינות בעיר עד סוף החומש מתוך הנחה כי לצד האתגרים שיצר משבר זה, תהיינה גם הזדמנויות לחלוקה מחודשת של תנועת התיירות העולמית ופתיחת שווקים חדשים, בין היתר כתוצר של 'הסכמי אברהם' שנחתמו בספטמבר 2020 והפוטנציאל התיירותי הגלום בהם, אשר טרם מוצה, בשל משבר הקורונה.

עיר ממשל:

חוק יסוד ירושלים: בירת ישראל קובע כי ירושלים תהיה מקום מושבה של הממשלה. המשרד, ביחד עם שותפים נוספים בממשלה, שוקד לאורך שנים על מהלך של העברת משרדי ממשלה ויחידות ממשלתיות ארציות השוכנים מחוץ לעיר, לירושלים. כצעד משלים לפעילות זו ומתוך חזון למיצובה של ירושלים כעוגן לכלל הפעילות הממשלתית, תבוצענה בתוכנית המוצעת פעולות על מנת לקדם מעבר לירושלים של מוסדות מסקטורים המצויים בקשרי עבודה הדוקים עם הממשלה, ובתוך כך גם הגדלת היצע המשרות בעיר, וכן לייצר מנגנונים מובנים שיאפשרו שיח בין אותם גורמים.

כמו כן, במסגרת ההחלטה, מוקמת מנהלת בין-משרדית אשר מוטל עליה לגבש ראייה רחבה ביחס לכלל הפרויקטים המקודמים במרחב על ידי גורמים שונים ולקדם תיאום ביניהם וכן לגבש המלצות לתכנית מרחבית כוללת, המתמיינת להיבטים פיזיים ואחרים, שתביא לידי ביטוי שיקולים וצרכים שונים הייחודיים למרחב. במקביל, המשרד יפעל לקידום פרויקטים הממצבים את קרית הממשלה כמקום מפגש, פיזי ורעיוני ומחברים בין הסקטורים השונים.

כמו כן, במסגרת פרק זה, ההחלטה מנחה את שר הבטחון, שר הבינוי והשיכון, שר האוצר ושר ירושלים ומורשת לפעול להעברת מכללות צה"ל לירושלים כחלק ממאמצי הממשלה למצב את ירושלים כמוקד הפעילות של זרועות הממשלה השונות.

פיתוח תשתיות תומכות:

פרק זה של התכנית יכלול פרויקטים הנותנים מענה פיזי ותשתיתי ליעדי התכנית בתחומים השונים. תחום פעילות שהיה קיים בתכנית היובל ונעדר מתכנית זו, נקרא "איכות חיים" והוא כלל פרויקטים פיזיים שונים שאמורים היו לשפר את איכות החיים בעיר ובתוך כך למנוע הגירה שלילית, בפרט של אוכלוסיות יצרניות. תחום הפעילות של "פיתוח תשתיות תומכות" יכלול פרויקטים פיזיים שישרתו את אחד מהיעדים שנקבעו לתחומי הפעילות של החלטה זו במפת הדרכים ואת המדיניות הלאומית שהממשלה מקדמת בירושלים. פרויקטים כאמור עשויים לכלול הרחבה של מוסדות אקדמיים על מנת לאפשר הגדלה של מספר סטודנטים, פיתוח וטיפוח אזורי תעשייה ותיירות ועוד.

מפת הדרכים

כחלק מתהליך הפקת התובנות מתכניות קודמות ועל מנת למנוע פיזור פרויקטאלי, הטבלה המפרטת את תחומי הפעילות של התכנית, תקציב לכל תחום, יעדים, תתי תחומים וכיווני פעולה תשמש כ"מפת הדרכים" של התכנית. פרויקטים למימוש התכנית ייגזרו מן היעדים וכיווני הפעולה המרכזיים וייבחנו אל מול היעדים שנקבעו במפת הדרכים על מנת לוודא כי אכן משרתים ומקדמים אותם.

ניהול התכנית

בהתאם להצעת ההחלטה ניהול התכנית, לרבות מעקב ובקרה אחר יישומה יבוצעו על ידי משרד ירושלים ומורשת. למען הסר ספק, מובהר בהקשר זה כי פעולות הניהול המעקב, הבקרה וכל כיוצא בהן מתייחסות אך ורק לתקציב התכנית כפי שפורט בסעיף 4 בהצעת ההחלטה ולפעולות שיבוצעו מכוחו. כן מובהר כי סמכויות הניהול המוטלות על המשרד ביחס לתכנית לביא, כאמור בהחלטה זו, אינן חלות על פעילות משרדי ממשלה אחרים בירושלים בתחומים הנזכרים בהחלטה או בכלל.

גיבוש תוכנית העבודה, וכן אישור שינויים והסטות בה, ייעשו באישור מראש של המשרד ובכלל זאת, הגורמים המקצועיים במשרד, הלשכה המשפטית של המשרד וחשב המשרד. כמו כן אישור תוספות תקציביות לתוכנית בהתאם לסעיף 5.ד. להצעת ההחלטה ייעשה בתיאום בין אגף התקציבים במשרד האוצר ומשרד ירושלים ומורשת - לרבות הגורמים המקצועיים בו, הייעוץ המשפטי וחשבות המשרד - לבין המשרד/ים מעביר/י התקציב.

כמו כן, הובהר בהחלטה כי גיבוש תכנית העבודה יעשה בהיוועצות עם משרדי הממשלה הנוגעים בדבר ובהסכמת אגף התקציבים במשרד האוצר.

תקציב התכנית

המסגרת התקציבית לתחומי הפעילות וניהול תכנית לביא עומדת על עד 745,500,000 ש"ח בין השנים 2022-2026 : 625 מלש"ח למימוש היעדים שנקבעו בתחומי הפעילות של השונים. התקציב האמור על סך 625 מלש"ח יוקצה על ידי משרד האוצר למשרד ירושלים ומורשת בדרך של הרשאה להתחייב. נוסף על תקציב זה בגובה 625 מלש"ח, יאוגמו 20.5 מלש"ח נוספים משורת משרדי ממשלה, כמפורט בהצעת ההחלטה. בנוסף, ההחלטה מאפשרת להרחיב את התכנית בסכום של עד 100 מלש"ח בחומש, מתקציבים חיצוניים ותוספתיים, מבלי לחזור לאישור הממשלה.

תקציב התוכנית, יבוצע בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה – 1980, כמפורט בהצעת ההחלטה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לתכנית המוצעת השפעה במספר מישורים המסייעים לפיתוחה וחוסנה הכלכלי של העיר ירושלים כדלקמן: פיתוח תחום האקדמיה והגדלת מספר הסטודנטים בעיר בתחומים המצויים במחסור בשוק העבודה; פיתוח ומשיכה של חברות, על מנת להגדיל את היקף המשרות בעיר, בשכר השווה או עולה על השכר הממוצע במשק, תוך שימת דגש על שילוב אוכלוסיות המצויות בתת ייצוג בשוק העבודה; הגדלת מספר התיירים הבין לאומיים הלנים בעיר וכן פיתוח תיירות הפנים; שיפור ופיתוח תשתיות פיזיות בעיר על מנת לתמוך בפיתוח האקדמיה, התעסוקה, התיירות והתרבות בעיר.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

ראש הממשלה – תומך

שר המשפטים- תומך

שרת הכלכלה והתעשייה- תומכת

שר התיירות- תומך

שרת החינוך- תומכת

שרת הפנים- תומכת

שר הבריאות- תומך

השר לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל - תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 571 מיום 3.7.2003 - קיום כנסים בירושלים, החלטת ממשלה מס' 3696 מיום 6.6.2005 - תכנית לחיזוקה של ירושלים ("תכנית הצמיחה"), החלטת ממשלה מס' 4464 מיום 27.11.2005 - כינון קמפוס ראשי לאקדמיה לאמנות ועיצוב "בצלאל" במרכז ירושלים, החלטת ממשלה מס' 2147 מיום 29.7.2010 - קידום תחום התיירות בירושלים, החלטת ממשלה מס' 3238 מיום 29.5.2011 - פיתוחה הכלכלי של ירושלים – "תכנית

מרום", החלטת ממשלה מס' 4120 מיום 12.1.2012 - חיוק העיר ירושלים בתחום ההשכלה הגבוהה, החלטת ממשלה מס' 4652 מיום 20.5.2012 - תכנון אסטרטגי לתיירות בירושלים, החלטת ממשלה מס' 5227 מיום 15.11.2012 - הגדלת תקציב התיירות במסגרת תכנית מרום לפיתוח הכלכלי של ירושלים בתחומי התיירות, החלטת ממשלה מס' 830 מיום 30.10.2013 - הרחבת תכנית מרום והתכנית לפיתוח העיר ירושלים, החלטת ממשלה מס' 1632 מיום 28.5.2014 - עידוד תרבות, אומנות ופנאי בירושלים, החלטת ממשלה מס' 1633 מיום 28.5.2014 - עידוד הפקות בינלאומיות בירושלים, החלטת ממשלה מס' 1655 מיום 1.6.2014 - התחדשות עירונית ושיפור המרחב הציבורי בירושלים, החלטת ממשלה מס' 8 מיום 19.5.2015 - החלטת ממשלה מס' 788 מיום 29.11.2015 - הרחבת תכנית מרום לפיתוח הכלכלי של ירושלים, החלטת ממשלה מס' 1483 מיום 2.6.2016 - תכנית יובל לפיתוח הכלכלי של ירושלים לשנים החלטת ממשלה מס' 3197 מיום 30.11.2017 - הרחבה לתכנית יובל, החלטת ממשלה מס' 3142 מיום 12.11.2017 - הרחבה לתוכנית יובל להקמת בית ספר בין-לאומי למקצועות התיירות בירושלים.

סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי;

תחום פעולה עיקרי: 02 חברה וכלכלה;

מגישים:
שר ירושלים ומורשת
שר הביטחון
שר האוצר

כ"ה באייר התשפ"ב
26 במאי 2022

ירושלים, כ"ה אייר, תשפ"ב

26 במאי, 2022

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

תכנית לביא לפיתוח הכלכלי של ירושלים

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

1. בהמשך להחלטת ממשלה מספר 1483 מיום 2.06.2016 שעניינה פיתוח הכלכלי של ירושלים (להלן - **תכנית היובל**) ולהחלטות ממשלה קודמות נוספות שעניינן חיזוקה ופיתוחה הכלכלי של העיר, בהתאם לסעיף 4 לחוק יסוד: ירושלים בירת ישראל ולמדיניות הממשלה לחיזוק ירושלים בירת ישראל ופיתוחה הכלכלי, ובנוסף למגוון התוכניות והתקציבים שמפעילה הממשלה בירושלים, מוצע כי הממשלה תאשר תכנית רב שנתית נוספת ומשלימה לתכנית יובל, שתבוצע בין השנים 2022-2026, ושמטרתה לחזק ולפתח את כלכלת הבירה (להלן - **תכנית לביא או התכנית**).

סעיף 4 לחוק יסוד: ירושלים, הנזכר לעיל, מסמך את הממשלה להקצות משאבים מיוחדים וליתן עדיפויות מיוחדות לירושלים, כדלקמן:

- "(א) הממשלה תשקוד על פיתוחה ושגשוגה של ירושלים ועל רווחת תושביה על ידי הקצאת משאבים מיוחדים, לרבות מענק שנתי מיוחד לעיריית ירושלים (מענק הבירה) באישור ועדת הכספים של הכנסת.
- (ב) לירושלים יינתנו עדיפויות מיוחדות בפעילויות של רשויות המדינה לפיתוחה של ירושלים בנושאי משק וכלכלה ובנושאים אחרים.
- (ג) הממשלה תכונן גוף או גופים מיוחדים לביצוע סעיף זה."

2. כאמור **בסעיפים 2-3** להצעת ההחלטה, התוכנית המוצעת מיועדת להביא לחיזוק כלכלת ירושלים, באמצעות השקעת תקציב ממשלתי בסך כולל של 742,500,000 ₪ בחמישה תחומי פעולה אשר, כמפורט בהרחבה בדברי ההסבר, זוהו כתחומים אשר בהם יש לירושלים יתרון יחסי, ואשר עשויים להיות מנוע צמיחה כלכלית לעיר: אקדמיה, תעסוקה, תיירות, עיר ממשל ופיתוח תשתיות תומכות. ב"מפת הדרכים" המופיעה בסעיף 3 בהחלטה מפורט התקציב המוקצה לכל תחום פעולה, וכן מפורטים תתי תחומי הפעולה, יעדי התכנית וכן כיווני פעולה מרכזיים להשגת כל יעד. בהתאם לאמור בדברי ההסבר תתי תחומי הפעולה, וכן יעדי התוכנית וכיווני הפעולה המרכזיים נבחרו בסיומה של עבודת מטה מקיפה שכללה תהליך של סיכום והפקת תובנות מתכנית היובל,

הלשכה המשפטית

שולחנות עגולים ופגישות היוועצות עם גורמים רבים – מקרב משרדי הממשלה, מן התעשייה ומומחי תוכן שונים, וכן מחקרים של מכון ירושלים למחקרי מדיניות, אשר ליווה את תוכנית היובל לאורך שנות יישומה. המסקנות והתובנות שעלו מעבודת המטה הצביעו על כך שהשקעה ממשלתית בתתי התחומים והיעדים הנבחרים היא ההשקעה המיטבית לשם השגת מטרות הצעת ההחלטה.

3. מעבר לתקציב התוכנית כפי שמפורט בסעיף 4.4 להצעת ההחלטה, מוצע להקצות תקציב לטובת סיוע בבינוי והרחבת מוסדות אקדמיים בעיר באמצעות איגום תקציבי ממספר משרדי ממשלה ומעיריית ירושלים, כמפורט בהחלטה. תקציב בהיקף דומה יוקצה למטרה זו מתוך תקציבי תוכנית לביא, מהפרק הנוגע לפיתוח תשתיות תומכות.

התחייבות עיריית ירושלים להעמדת התקציב, כאמור, הוגשה למשרד ירושלים.

4. בהצעת ההחלטה מוצע, תחת סעיף 5 - "ניהול התוכנית", כי המשרד יגבש תכנית עבודה ליישום התכנית בהתאם למפת הדרכים וכי התכנית תכלול פירוט של התקציב שיוקצה לכל תת תחום, יעד ופרויקט. כאמור בהצעת ההחלטה ובדברי ההסבר, תוכנית העבודה תגובש על ידי המשרד בהיוועצות עם משרדי הממשלה הרלוונטיים ובהסכמת אגף התקציבים במשרד האוצר, תאושר מראש על ידי הלשכה המשפטית וחשב המשרד, תוצג לצוות המעקב, כהגדרתו בהצעת ההחלטה ותפורסם באתר האינטרנט של המשרד. במסגרת זו ניתן יהיה לבחון גם היבטים משפטיים הנוגעים לתכנית העבודה, על פי הנדרש. שינויים והסטות בתוכנית העבודה יאושרו במתכונת דומה, כמפורט בהצעת ההחלטה. הסטות תקציב בין תחומי הפעילות של התכנית, תהיינה טעונות אישור הממשלה.

5. בהתאם להצעה, ככל שתגענה תוספות תקציביות מתקציב המשרד או מתקציבי משרדי ממשלה אחרים, המשרד יהיה רשאי להרחיב את תקציב התוכנית בגיין, בסכום שלא יעלה על 100 מלש"ח בכל שנות התוכנית, ללא צורך באישור הממשלה, אלא אם כן נדרש הדבר לפי סעיף 40א' לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה - 1985 (להלן - חוק יסודות התקציב), וזאת, בכפוף לפעולה מאזנת כהגדרתה בסעיף 40א' לחוק יסודות התקציב, שתאושר על ידי הממונה על התקציבים במשרד האוצר.

6. כמו כן, בהצעת ההחלטה מוצע להקים "צוות מעקב" בראשות מנכ"ל משרד ירושלים ומורשת ובהשתתפות הממונה על התקציבים במשרד האוצר, חשב משרד ירושלים ומורשת (חשב או סגן חשב משרד ראש הממשלה), מנכ"ל משרד התיירות, מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה או הממונה על זרוע העבודה על הענין, מנכ"ל עיריית ירושלים ומנכ"ל הרשות לפיתוח ירושלים, או מי מטעמם. המשרד יציג לצוות את תוכנית העבודה של תוכנית לביא, וכן אחת לשנה תוצג לו תוכנית עבודה מעודכנת וכן סטטוס התקדמות התכנית וחסימים במימושה

7. בסעיף 5.ח. מוצע כי תכנית לביא תבוצע באמצעות הרשות לפיתוח ירושלים, כמפורט בהצעה (להלן: "הרשות"). הרשות לפיתוח ירושלים היא תאגיד סטטוטורי. הרשות הוקמה על פי חוק הרשות לפיתוח ירושלים, התשמ"ח-1988, אשר נחקק בעקבות הוראת סעיף 4(ג) לחוק יסוד: ירושלים, ותפקידיה, בין היתר, הם: ליזום פעולות לפיתוח הכלכלי של ירושלים, לתאם בין משרדי הממשלה, הרשויות והגופים העושים לפיתוח ירושלים, לספק מידע בכל הקשור ליוזמות, לתכניות

הלשכה המשפטית

ולמפעלים כלכליים בירושלים, ולייעץ ולסייע בכל הקשור לתכנון ולהקמה של מפעלים כלכליים בירושלים.

בהצעת ההחלטה נקבע כי התכנית, למעט פרויקט העברת מכללות צה"ל, תבוצע באמצעות הרשות לפיתוח ירושלים, בכפוף להוראות כל דין, לרבות חוק חובת המכרזים, התשנ"ב – 1992 ותקנותיו. יצוין כי הרשות לפיתוח ירושלים עצמה, בהיותה תאגיד סטטוטורי, מחויבת לבצע את התקשרויותיה עם צדדים שלישיים, על פי חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 ותקנותיו.

8. תשומת לב מיוחדת תינתן לפרויקטים הכרוכים במתן הטבות לגורמים חוץ ממשלתיים ובכלל זה ליחידים, לחברות או למוסדות ציבור, ככל שיהיו כאלה. **בסעיף 5.5** י"א להצעת ההחלטה הובהר כי מרכיבי התכנית הכוללים הטבות לגורמים חוץ ממשלתיים כאמור יינתנו על פי קריטריונים ענייניים, סבירים, שוויוניים ופומביים, שייקבעו לכל הטבה, ויותנו באישור הגורם המקצועי במשרד ירושלים ומורשת וכן באישור הלשכה המשפטית של המשרד וחשב המשרד.

9. על פי ההצעה עיריית ירושלים התחייבה להעמיד תקציב בגובה 10 מלש"ח בכל שנה משנות התכנית לטובת קידום תחום התיירות בירושלים, וזאת בכפוף לנהלי עיריית ירושלים ולכל דין. התחייבות עיריית ירושלים להעמדת התקציב, כאמור, הוגשה למשרד ירושלים.

10. בהצעת ההחלטה הובהר כי אין באמור בה כדי לפגוע בתחומי האחריות, בסמכויות או בתקציבי משרדי הכלכלה והתעשייה והתיירות.

11. התכנית, על כלל מרכיביה, תיושם בכפוף להוראות כל דין, לרבות חוק יסודות התקציב וחוק חובת המכרזים, התשנ"ב – 1992 ותקנותיו.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

ההצעה להחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שההצעה נוגעת להם:

טיוטת הצעת ההחלטה הופצה ליועצים המשפטיים של המשרדים הרלוונטיים ושל המועצה להשכלה גבוהה. הלשכות המשפטיות של משרד האוצר, משרד התיירות, המועצה להשכלה גבוהה, משרד הכלכלה והתעסוקה, זרוע העבודה, משרד הבריאות, משרד הבטחון, משרד הפנים ומשרד הפריפריה, הנגב והגליל אישרו כי אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

בשים לב לכל האמור לעיל אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.
מהלשכה המשפטית במשרד ראש הממשלה נמסר כי אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

שירן שושנה
שירן שושנה, עו"ד

היועצת המשפטית של משרד ירושלים ומורשת